

Zeer Geheim

Ex.nr. 29

MINISTERRAAD

Nr. 4389

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 22 maart 1968 in de Trêveszaal,
aangevangen 's morgens om tien uur en 's middags
voortgezet

Aanwezig: de minister-president De Jong en de ministers
Bakker, Beernink, De Block, Klompé, Lardinois,
Luns, Polak, Roolvink, Schut, Den Toom, Udink,
Veringa en Witteveen

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen
Keyzer (punt 4b), De Koster en Van Veen
(punten 2a en 7)

Secretaris: drs. J. Middelburg
Notularis : mr. J. P. M. H. Merckelbach

1 a. Notulen van de vergadering van 14 maart 1968 (Nr. 4385)

Wijzigingen

Blz. 4. Regel 17 t/m 19 van onder: De passage: "uitgaan...
t/m...uitgangspunt" wordt gewijzigd in:

van deze hoofdweg afwijkt. Hij wilde weten of en zo
ja wanneer de raad weer terugkeert naar de hoofdweg

Blz. 5. Eerste onvolledige alinea, regel 4 van onder:
"besloten" wordt gewijzigd in: willen besluiten

Dezelfde alinea, regel 3 van onder: "te gaan onder-
handelen." wordt gewijzigd in: rond de tafel te
gaan zitten op basis van het Benelux-memorandum.

Blz. 8. Eerste...

heeft spreker een boodschap gezonden waarin hij de verzekering geeft dat de Britse regering vasthoudt aan haar streven om lid te worden van de Europese Gemeenschappen en blijft rekenen op een nauwe samenwerking met Nederland. Spreker wijst er voorts op dat de reacties van de Britse vakbonden op de nieuwe begroting van minister Jenkins teleurstellend zijn. Minister Witteveen merkt op dat de begroting van minister Jenkins door de financiële deskundigen gunstig wordt beoordeeld. De begroting heeft ook een gunstig effect gehad op de koers van het pond. De jongste analyses duiden erop dat de begroting van minister Jenkins de vermindering van de totale vraag met 500 à 600 mln pond zal bevorderen, hetgeen exact in overeenstemming is met de aanbevelingen die namens de werkgroep 3 van de OESO aan Jenkins waren gedaan.

Minister Luns deelt voorts mede dat de Belgische regering aan Italië en West-Duitsland heeft voorgesteld de commissie-Maréchal nog een kans te geven. Spreker heeft de vorige dag de reacties van de ministers Brandt en Fanfani laten opvragen. De Nederlandse ambassadeur in Parijs heeft voorts een gesprek gehad met de Franse minister voor technologie, Schumann, die met betrekking tot de commissie-Maréchal geheel andere opvattingen schijnt te hebben dan minister Couve de Murville. Spreker zal laten exploreren in hoeverre dit op de Franse koers van invloed kan zijn. Hij deelt voorts mede dat de Britse regering een boodschap heeft gezonden aan minister Fanfani in verband met de ongelukkige ervaring van de Italiaanse regering met betrekking tot het verzoek aan de Britse regering tot levering van verrijkt uranium. De Italiaanse regering heeft, zoals de raad bekend is, het aanbod van Frankrijk tot levering van verrijkt uranium aanvaard. Spreker maakt zich in toenemende mate ongerust over het restrictieve beleid van de Amerikaanse regering, dat in feite Frankrijk in de kaart speelt. Hij heeft bij vorige gelegenheden al eens gesteld dat men de Franse nucleaire inspanning toch niet moet onderschatten. De eerste Franse nucleaire onderzeeër is van stapel gelopen, terwijl de eerste Franse H-bom een dezer dagen tot explosie zal worden gebracht. De Franse politiek van verdediging naar alle richtingen zal onverminderd worden voortgezet.

4 i. Bijeenkomst van de ministers van financiën van de Groep van Tien

Minister Witteveen deelt mede dat de ministers van financiën van de Groep van Tien vrijdag in Stockholm zullen trachten overeenstemming te bereiken over de uitwerking van de statutenwijziging van het IMF inzake de

speciale trekkingsrechten...

speciale trekkingsrechten. Zoals bij het laatste gesprek in Rome reeds duidelijk was geworden, neemt de Franse regering ten aanzien van twee belangrijke punten een extreem standpunt in. en wel ten aanzien van de zogenaamde opting-out en de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voordat de eerste creatie van speciale trekkingsrechten kan plaatsvinden. De Franse wens met betrekking tot de opting-out houdt in dat ieder land dat tegen een beslissing tot creatie van trekkingsrechten heeft gestemd, zelfs als de gestelde meerderheid van 85% wordt bereikt, individueel niet hoeft mee te doen. Spreker wijst erop dat deze houding in strijd is met de akkoorden van Rio de Janeiro en in feite een aantasting van het systeem als zodanig betekent. Spreker ziet twee mogelijkheden: het is denkbaar dat minister Debré tijdens een voorgesprek van de ministers van financiën van de EEG, donderdag a.s. tracht te bereiken dat de EEG-landen in het nieuwe systeem gezamenlijk een beslissing zullen nemen over de creatie van trekkingsrechten. Spreker acht dit volstrekt onaanvaardbaar, aangezien de EEG, op deze wijze als blok optredende, steeds achter het Franse karretje zou moeten lopen. Hij acht het mogelijk dat men in Stockholm voor de keuze zal worden gesteld tussen een trekkingsrechtensysteem zonder Frankrijk dan wel een trekkingsrechtensysteem met een opting-out clause. Gezien het grote belang van een unanieme beslissing over het trekkingsrechtensysteem is spreker bereid om, indien de andere landen (met name de Verenigde Staten) de opting-out clause aanvaarden, ook hiermee in te stemmen. Een eventuele blokvorming van de EEG-landen zal hij in ieder geval van de hand wijzen. Het gebruikmaken van de opting-out clause door Frankrijk zou voorlopig niet bezwaarlijk zijn, aangezien de betalingsbalanspositie van Frankrijk niet gunstig is. In dat geval verkeert Frankrijk immers niet in een krediteurspositie. Er zijn overigens met betrekking tot de opting-out clause nog tussenvormen denkbaar. De ~~Duitse staatssecretaris Lahr stelde bijvoorbeeld voor de opting-out clause~~ in de eerste ronde toe te laten en vervolgens alleen indien een bepaalde drempel is overschreden.

Staatssecretaris De Koster heeft uit verschillende bronnen vernomen dat de Franse minister Debré de andere EEG-ministers voor een lunch zal uitnodigen; de Italiaanse minister Colombo heeft geïnformeerd wat ons advies is. Minister Witteveen heeft eveneens vernomen dat minister Debré zijn ambtgenoten van de EEG-landen voor een diner in Brussel heeft uitgenodigd op maandag a.s. Mocht dit diner toch doorgaan dan zou spreker, hoewel hij hiervoor aanvankelijk niet voelde, daaraan wel willen deelnemen aangezien hij anders de kans loopt in Stockholm tegenover een gesloten front te staan.

Minister Lardinois...

→ ho is
bijvoorbeeld
voorgesteld
de opting
out clause
alleen

Minister Lardinois dringt er bij minister Witteveen op aan het uiterste te doen om te bereiken dat de EEG-landen een gemeenschappelijk standpunt innemen, omdat de EEG wankel zal zijn als men ook niet tot een gecoördineerde monetaire politiek zou komen. Minister Witteveen is ertoe bereid om voor het gesprek in de Groep van Tien te trachten de standpunten van de EEG-landen zoveel mogelijk te coördineren; de EEG-ministers van financiën komen ook aan de vooravond van de vergadering in Stockholm bijeen. Het Franse streven tot blokvorming van de EEG-landen met betrekking tot beslissingen over de creatie van nieuwe trekkingsrechten acht spreker echter onjuist, aangezien deze beslissingen niet alleen de EEG raken, maar de monetaire situatie in de gehele wereld. Indien de EEG een monetaire unie zou vormen, kan men wellicht over een dergelijke blokvorming denken. Spreker wijst er voorts op dat de Verenigde Staten met een meerderheid van 85% hebben ingestemd ~~onder voorwaarde~~ dat de EEG zich niet als blok zou gaan opstellen. Het tweede punt waarop het Franse standpunt afwijkt van de standpunten van de andere EEG-landen is de vraag aan welke voorwaarden moet worden voldaan voordat de eerste creatie van de speciale trekkingsrechten mogelijk is. De Fransen eisen dat dit pas mogelijk wordt gemaakt, als de betalingsbalans van de Verenigde Staten geheel in evenwicht is. Deze eis gaat spreker te ver; hij is van oordeel dat men conform de afspraken van Rio de Janeiro en München niet verder kan gaan dan te eisen dat de Amerikaanse betalingsbalans in een beter evenwicht is gekomen. Spreker wijst er in dit verband op dat de Amerikaanse regering aan de landen van de goudpool heeft toegezegd om met het oog op het trekkingsrechtensysteem niet meer goud te zullen aankopen. Minister De Block vraagt of hiermee niet een pressiemiddel tot verbetering van de Amerikaanse betalingsbalans uit handen wordt gegeven. Minister Lardinois zou de voorkeur geven aan een formule waarin een redelijk evenwicht van de Amerikaanse betalingsbalans als voorwaarde wordt gesteld. Minister Witteveen antwoordt minister De Block dat de vereiste meerderheid van 85% meebrengt dat de EEG-landen aan de creatie van nieuwe trekkingsrechten zullen moeten meewerken en dat zij derhalve de nodige pressiemiddelen in handen houden. De formule die minister Lardinois voorstelt zou spreker niet willen overnemen. Hij wijst erop dat de Fransen trachten zodanige voorwaarden te stellen dat de creatie van nieuwe trekkingsrechten niet zal doorgaan met als gevolg dat de functie van het goud weer belangrijker zal worden. De raad kan zich vervolgens met de door minister Witteveen voorgenomen gedragslijn verenigen.